

ДУСЛУК

ОКТАБРЬ РАЙОНЫНЫҢ ИЖТИМАГИЙ- СӘЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО - ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТАБРЬСКОГО РАЙОНА.

Газета 1931 елның
9 июленән бирле чыга.

№142—143 (7315—7316)

28 ноябрь, 1991 ел.
ПӘНЖЕШӘМБЕ

Бәясә 4 тиен.

Район Советы президиумында

Депутатлар проект тикшерәләр

Шушы көннәрдә халык депутатларының район Советы президиумында совет работнигы мәктәбе һәм «Бердәм депутат көне» рамкаларында «Татарстан ССРда жирле үзидарә турында» Татарстан ССРның Закон проектны тикшерү булды. Әлеге чарада район һәм шәһәр Советлары депутатлары, авыл Советлары рәисләре һәм аларның урынбасарлары, авыл Советлары даими комиссияләре һәм авыл комитетлары рәисләре, жәмәгать оешмалары житәкчеләре, район Советы бүлек мөдирләре һәм идарә начальналары, президиум аппараты работниклары катнаштылар.

Жирле власть органнары структурасы, эшчәнлеген оештыру нигезләре, территорияль жәмәгать үзидарәсе турында район Советы рәисе урынбасары Т. А. Назарова, жирле администрациянең структурасы һәм эшчәнлек нигезләре, жирле үзидарәнең хокукларын гарантияләү турында район про-

куроры Ю. А. Муракаев сөйләделәр. Район финансы бүлегенә дәүләт керемә бүлеге начальнигы М. И. Сираев үз чыгышын жирле үзидарәнең экономика һәм финансы нигезләрен бәян итүгә багышлады. Халык депутатларының авыл, шәһәр Советлары һәм авыл, шәһәр администрациясе вәкаләтләре белән катнашучылары Тимерлек авыл Советы рәисе В. Н. Сашин һәм Норлат шәһәр Советы рәисе урынбасары В. Н. Ботрякова иптәшләре таныштырдылар.

Закон проектының аерым положениеләрен тикшерүдә район Советы депутаты А. И. Савинов, В. М. Даутов һәм башка иптәшләре катнаштылар. Уку занятиесендә Татарстан ССР халык депутаты, халык депутатларының Октябрь район Советы рәисе Х. Х. Морадыймов катнашты һәм кергән сорауларга җаваплар бирде.

Аннаң соң жирле Советлар работниклары катнашында киңәшмә үтте.

анда районда үткөреләчәк халык утырышчыларын сайлау, сессия эшчәнлеге, депутатларның һәм башкарма комитетларның халык алдында отчетлылыгы, «Кайгырту» программасын гамәлгә ашыру һәм башка мәсьәләләр кузгатылды. «Пенсия турында Закон» яңалыклар» турында консультацияне район социаль-тәэминат бүлеге мөдире Л. Н. Дилмөхәммәтова ясады.

Мондый чаралар район Советында күптән традициягә керделәр. Аны оештыручылар жирле совет работниклары һәм аның активы практикада һөртөрле мәсьәләләргә хәл

итә алырга тиешләр дип саныйлар. Өз компетентлылык, профессионализм, үз карарларында аңлатмаларында, җавапларында ышанычлылыкка барытик һәрьякы төп—политик, юридик һәм экономика белемнәр системасын үзләштергәндә генә ирешергә мөмкин.

Көннең икенче яртысында депутатлар үз сайлау округларында халыкны кабул итү үткәрделәр. аларны наказларның үтәлеше, «Татарстан ССРда жирле үзидарә турында» Татарстан ССР Закон проектының топ положениеләре белән таныштырдылар.

Көн тәртибендә— ветераннар эшчәнлегенә

23 ноябрьдә халык депутатларының район Советы президиумында хезмәт һәм сугыш ветераннарына, хәрби интернационалистларга сәүдә хезмәте күрсәтү мәсьәләсе буенча эшчә киңәшмә булды. Анда сәүдә оеш-

малары житәкчеләре, хезмәт һәм сугыш ветераннары район Советы һәм афганлылар клубы вәкилләре катнаштылар. Киңәшмәдә халык депутатларының район Советы рәисе Х. Х. Морадыймов алып барды.

Ишеттегезме әле...

«ЯШЕЛ ЕЛАН» ТУРЫНДА

1 декабрьдән Владивосток районнарының берсендә кешеләр арагыны талон буенча туган предприятиеләрендә алачаклар.

Бу чара арагы-шәраб эйберләре белән спекуляцияне кисәтү максатында эшләнгән. Әлеге инициативаны шәһәрнең башка районнары яклармы? Хәбәрләргә караганда, бу эш мончы белән хәл ителмәчәк. Уткен телләләр мондый адым арагы сатылганнан соң аны администрациядән яшермичә предприятиеләрдә эчәчәкләр, дип белдерәләр.

ИРЕКЛЕ БӘЯЛӘР

Декабрьдә кайбер таварларга бәяләргә ирекле куячакбыз, дип белдерде Япониянең экономика делегациясенә Россия парламентының республика Советы председатели Николай Рябов.

ЯҢА УҢЫШ АШЛЫГЫ

Американың яңа уңыш ашлығы Вашингтон шта-

тынан Ерак Көнчыгышка килә башлады.

12,5 мең тонна Америка бодае «Капитан Васильевский» коры йөк ташу корабле бортында, Находка портына китерелде. Бодайның киләчәк юлы—Себер, Хабаровск, Приморье крае, Сахалин өлкәсе он тарттыру заводлары. Дингез арты бодаенң чыраттагы партиясе көтелә.

КОРЬӘН АЛАЛАР

Россия, Украина, Казакстан, Мәскәү, Петербург житәкчеләре, СССР һәм РСФСР халык депутатларына 25 ноябрьдә түләүсез Корьәннең шигъри тәрҗемәсе таратылды. Мончы белән Мәскәүнең Ислам культурасы үзәге шөгильәнә. Үзәк председатели Абдул Вахит Низов журналистларга хәбәр иткәнчә, күп кенә житәкчеләр Ислам мәсьәләсе белән бөтенләй компетентлы түгелләр һәм бу аларга мөһим сәяси жарарлар кабул иткәндә тискәре йогынты ясый.

x x x

ТССРның дәүләт экспортасында файдалы бөжәкләргә эшләү буенча эксперименталь производство комплексы проекты каралды.

Хәзерге вакытта агулы химикатларны киң һәм питезле рәвештә куллану, дозасын арттыру, экономика халәтнең жимелүенә— туфракның, уңышның пестицидлар белән пычрануына, сержеләндерүчеләргә, бал кортларының, хайваннарның һөлакәттенә китерә. Бу ничек кенә парадоксаль яңгырамасын, әмма кортчы бөжәкләр агулы химикатларга күнәкеләр.

Татарстан галимнәрендә күптәннән үсемлекләргә саклау буенча яңа һәм экология яктан чиста биология методлар эшләделәр, бу өлкәдә аларны

хактан да пионерлар дип әйтә булыр иде. Проект буенча фикер йөрткәндә, файдалы бөжәкләргә бөстө суларда, теплицаларда, өй яны участкаларында куллану, агулы химикатларны кире кагуга әгәрә, уңышны арттыруда һәм экология яктан чиста авыл хужалыгы продукциясе алуга мөмкинлек бирә. Проектка безнең һәм чит илләр тәҗрибесендәге иң алдынгы фәнни эшләмәләр кертелгән.

Комплекс Казан шәһәрненнән ерак түгел жирдә төзеләчәк. Аның өчен 15 миллион сумга якын акча тотылса да, ул үзән ике-өч ел эчендә аклачак. Шулу вакытта үзенең продукциясе белән күрше өлкәләр һәм республикаларны да тәэмин итә алачак.

Заман таләп итә

Бүгенге көндә тормышыбыз катлаулана, авырая бара. Зарури кирәк булган эйберләргә—азыктәлек, киём-салым белән тәэмин итү генә бөтен бер проблемга әверелде. Шундый шартларда авыл халкы үз ихтияяларын канәгатьләндерүдә профсоюзга яңа таләпләр куя: алар халык турында күбрәк кайгырттырга, активрак эшләргә тиешләр. Ульянов исемдәге колхозда профсоюз оешмасының еллык эше турындагы отчетта да бу ачык чагылды.

Жирле комитет рәисе Гайнетдин Могойнетдинов ел барышында комитет башкарган эшләргә отчет ясады. Терлекчеләргә хезмәт һәм ял итү өчен нормаль шартлар тудырылган. Хәер, механизаторлар өчен дә алар уңайлаша бара. Әмма киләчәктә бу юнәлештә башкарасы да күп өле, ул проблемаларга тукталды.

Докладчы бер үк вакытта коллектив договорда каралган шартларның үтәлеше, хезмәтне саклау, социаль тәэмин итү проблемаларын да яктыртты.

Колхоз рәисе Вахит Даутов профсоюз членнарының производстводы оешканлык һәм тәртип булдыруда, житештерүчәнлекне арттыруда жирле комитетның ролен күтәрүгә игътибар юнәлдерде.

Мастерскойда эшләүче Илгиз Әхмәтов исә хезмәт урыннарын радиолаштыру мәсьәләсен кузгатты. Бу вақ мәсьәлә шикелле, әмма халыкның бүгенге көндә экономика гына түгел, политика белән дә кызыксынуын ачык күрсәттеп тора.

Отчет жылышы шулай заман куйган таләпләргә гамәлгә ашыруда профкомнарның роле үсәргә тиешлеген яңа искәртте.

А. ДАУТОВА,
экономист,

БЕРЕНЧЕ БУРЫЧ

«Путь к коммунизму» колхозы. Хәзерге көндә мастерскойда авыл хужалыгы техникасын, тагылма җайланмаларны көйләп, тиз арада хәзерлек сызыгына кую—механизаторлар алдында торган беренчел бурыч. Моңа бездә билгеле кешеләр беркетелгән. Владимир Карпов житәкчеләгендәге ремонт звеносында Виктор Колесников, Владимир Сиплатов, Геннадий Колесников бу эшне зур җаваплылык төеп башкара. Алар бер айда 12 культиватор, 3 чәчү агрегатына һәм башкаларга ремонт ясадылар.

А. ПЛОТНИКОВ,
мастерской мөдире.

Петр Петрович Заличев Октябрь урман промышленности хужалыгының Чулпан урман пунктында 2 елга якын гына эшли әле. Әмма тырышлыгы, үз эшен жиренә житкереп башкаруы белән коллективта үз урынын табарга өлгерде инде. Ул электр һәм газ белән эретеп ябыштыручы, урман техникасының төзеклеге өчен җавап бирүче кешеләргә берсе. Нинди генә йомышлары төшеп килсәләр дә Петр Петрович берәүле дә кире бормый, ул салган тимер жөйләр һәрчак ышанычлы һәм озын гомерле була.

Рәсемдә: Чулпан урман пунктының газ һәм электр белән эретеп ябыштыручысы П. П. Заличев.

«Агропромхимия» районы берләшмәсе. Механикаштырылган отряд коллективы район кырларын известляу эшен бер айга иртәрәк төгәлләде. Бу эш быел 11200 гектарда башкарылды. Әлеге чарада 11 трактор һәм К-701 тракторында ике төягеч катнашты. Ме-

Тоткарлыксыз бара

ханизаторлар хезмәтенә берсенә дә тел-теш тидерлек булмады. Минһади Вәлиев, Нәзир Кәримов, Александр Убамзаров, Виктор Назаров, Сергей Гаврилов, Ислам Курамшин көнлек заданиеләргә

һәрчак 120—160 процентка үтәделәр. Алар бер гектарга 14 тонна дефека́т һәм 5 тонна известь исәбеннән ашлама кертергә тиеш иделәр. Әлеге һава шартлары мөмкинлек биргәндә механизаторлар

туфрақ эшкәртүне давам итәләр. Тракторларның бер өлеше «Правда» колхозында органика чыгаруда эшли. К-701 төягечендә Рамил Вәлиев һәм Тәлгать Әхмәтов бу эшне өзлексез һәм эйбәт темпта оештыралар.

Н. ГАФУРОВ.

Мәскәү янындагы һәйкәл проекты күп еллар тикшергәннән, төрле конкурслар һәм күргәзмәләр үткәргәннән соң, нинәйтә, монумент идеясе «өлгерде». Традицияны мылтыклы кеше урынына бирегә бронза, граниттан эшләнгән «Тынычлык» скульптур композициясе урнаштырылчак. Күренекле полководец А. Суворов сүзләренә караганда, «Жиңу — тынычлык ул».

Монументның авторлары — СССРның халык рәссамы, СССР Художество академиясенең действительный члены М. К. Аникушин һәм архитектор Г. К. Григорьев. Композиция үзгә янына килү юлында төп аллеяда сугышның һәр елы турындагы истәлекне гәүдәләндерүче мәңгелек 5 ут кабызу күздә тотыла. Үзәк мәйдан тирәсенә имән һәм биек каусәле агач токомнары утыртылчак.

Рәсемдә: СССРның халык рәссамы М. К. Аникушинның «Тынычлык» скульптур композициясе.

ТАСС фотохроникасы.

Арча мәктәбенең «Пилот»

Арчаның Советлар Союзы Герое В. Ежков исемендәге 1 нче мәктәп республикада, бәлки илдә үк, Америка хисаплау техникасы һәм «Пилот» программасы буенча махсус җиһазланган класс-комплект компьютеры урнаштырылган бердөңбер авыл мәктәбе.

Америкалылар Союзга контракт буенча махсус программа белән тәэмин ителгән 1000 шундый комплект бирделәр. Шуларның берсе Арчада, Әлегә җайланманың бәясә 600 мең сум тора. Арчадагы эксперимент эле сынагына. Аның нәтижәсе турында сөйләргә иртәрәк. Ләкин шунысы бәхәссез. Арча укучыларына бәхет елмайды.

Татарстан яңалыклар агентлыгы.

ТССР Югары Советына депутатлыкка кандидатлар берничәү иде. Эмма халык шуларның иң лаеклыларына бирде үзенә тавышын. Алар арасында тимер юл станциясе начальнигы Любовь Никифоровна Газизуллина да бар. «Депутат — халык хезмәтчесе» дигән хакыйкәт нәкъ эңә аңа карата өйтелгән сыман.

Любовь Никифоровна безнең станциягә 1960 елда килгән иде. 1969 елда тырыш, үз дигәнә ирешүчән белгечне станция начальнигы итеп билгеләләр һәм менә шушы көннән алып ул биредә алыштыргысыз, заман сулышын тоя белүче таләпчән, зирәк акыллы җитәкче. Аның шул сыйфатлары сөөндәрә. Ул һәрнәрсәдә, беренче чиратта, игътибар үзәгенә кешенә куя, алар белән уртактел таба. Аның сайлау алды платформасында да кешеләргә игелек күрсәтү, аларның тормыш-көнүрешен җиңеләйтү мәсьәләсә алгы планга куелган иде.

Хәзер, Любовь Ники-

«Чәйханә»дән соң таргына урам китә. Авыл фельдшерлык-акушерлык пункты менә шул урамда урнашкан да. Каршыдагына Кадыйровларның фатирлары. Кадыйров... кем соң ул? Ни өчен авыл халкы бу кешегә карата мактау сүзләрен әйтеп бетерә алмый? Әллә бу табибның мөҗизәле куллары кеше ышанмаслык нәрсәләргә эшлиме?

Ялт итеп җыештырылган, җылы, уңай бүлмәгә килеп кергәч, күзлек кигән, инде чөчләренә чал керә башлаган өлкән яшьтөгә врачны күрдәм. Ул елмаю белән, җылыгына эндәште: «Әйдәгез, утырыгыз». Әйтерсәң лә бу сүзләргә белән ул тынычландырды, без күптәнгә кешеләр кебек сөйләшпәтанышып киттек.

— Башта Чистай медицина училищесында укыдым, — дип башлады Рәис Әминович сүзен ерактан. — Аннан Фомага эшкә җибәрделәр. Әлбәттә, белемне күтөрү өстендә эшләдем. Квалификацияне күтөрү курсларында укып йөрдәм, I нче категорияле фельдшер исеме бирделәр. Үзем Алексеевск районының Биләр авылында туып үстем. Фомага өйләнен, гаилә корып җибәрдем. Иптәшем Рәзинә белән ике бала тәрбияләп үстердек.

Барысын да гади генә итеп сөйләп бирде һәм бүтән сүз өстәргә кирәк тә тапмады, күрәсен. Ә бит 24 ел гомер эчендә кемнәр белән генә очрашмагандыр... Шулай да беренче очрашуы Рәис Әминович беркайчан да оныта алмас. Яңагына эшли башлаган көне. Яш-

форовна депутат буларак, бу проблемаларны уңай хәл итүгә дә нәтижәле өлеш кертә. Сайлаучыларның наказыларын үтүгә дә иң изге эш итеп карый һәм аларга һәрдаим ярдәм итеп тора. Аның турдан-туры тырышлыгы белән соңгы елларда тимер юлчылар өчен торак мәсьәләсә дә уңай хәл ителә, яңа күп катлы йортлар қалкып чыкты.

Шунысы да кузанычлы. Аңа шәхси йомышы белән килүчеләр элек тә бар иде, ә депутат булгач, алар тагын да артты. Ә иптәш Газизуллина аларның берсен дә буш кына борып җибәрми, теге яки бу йомыш белән килүчеләргә һәртөрле ярдәм күрсәтәргә тырыша. Ягулык белән тәэмин итүдә, санаторий-курортларга пүтөкә бүлүдә, эшчеләрнең йортларын ремонтлауда кулуннан килгәнчә булыша.

Авыруларның ныклы терәге

фельдшерга ярдәм соран килделәр. 80 яшьлек бабай йөрәк белән каты сырхаулап киткән. Рәис тиешле ярдәмне күрсәтте, авыруның хәле җиңеләп китте.

Тынгысыз хезмәт шул рәвешчә башланды. Бервакыт Фомага Биккол авылында акушер булып эшләүче Рәзинә Гавазова на ниндидер эш белән килде. Кәгазьләр караштыра-караштыра ул озаклады. Сүз артынан сүз китте, моңарчы берберсенә игътибар бirmөгән яш коллегалар күп кенә мәсьәләләр буенча уртактәфикердә булып чыктылар. Тора-бара бу дуслык мөхәббәткә әверелде. Рәис белән Башкортстан қызы Рәзинә гөрләтеп кызыл туй үткәрделәр.

Таяну ноктасы булганда бигрәк тә әйбәт. Ир белән хатынның җиңел булган бу хезмәтләрендә берберсенә терәк булуы турында һәрбер вакыйга шаһит.

Пенициллин уколыннан соң бер хатынга анафилактик шок була. Аның кан басымы төшә, сулыш алуы туктала, пульсы беленер-беленмәс кенә тибә.

— Ярый эле, Рәис бар иде, — дип искә төшерә акушер Рәзинә Гавазова. — Ул булмаса авыруны бер үзем генә коткарып кала алмайчак идем.

Авыруга йөрәк эшчәнлеген эшләтү өчен адреналин, кофеин, кордиамин кадыйлар. Аның организмына антигистамин препаратлары, хлорлы каль-

Мин үзем, шул ук поселокта яшәгәнлектән, аңа еш мөрәҗгәтәйтәм. Дөнъя бик мәшәкәтле бит ул. Әле тегесе, әле монысы кирәк. Шәхси йорты белән яшәүчеләр өчен бигрәк тә кыенга туры килә. Утыны, суы, ремонт кирәк. Заманалар авырга китте, олы яшәтгә халык бигрәк тә ярдәмгә мохтаҗ. Ә Любовь Никифоровнаның андыйлар өчен күңеләкиң, яхшы сүзе, киңәшләре белән булса да булыша. Аның яныннан һәрвакыт тыныч күңел, өмет белән китәсен. Быел менә бер мәшәкәттән котылдым. Депутат ярдәмә белән өебезне үзәк җылылык трассасына таштырдык. Бу утын, күмер эзләү, китертү, күсүяру мәшәкәтләрәннән арындырды.

Билгеле, депутатның кене вак-тояк эшләр белән генә төгәлләнми. Аның

зур хужалыгы, күп санлы коллективы бар. Шунысы билгеле, ул җитәкчелек иткән станция алдынгыларының берсе. Коллектив күп тапкырлар күчмә Кызыл байракка һәм бүләкләргә лаек булды. Любовь Никифоровнаның үзенә дә бик күп мактау кәгазьләре бар. Әйе, аңа «Мактаулы тимер юлчы» исеме дә тикмәгә генә бирелмәгән икән шул.

Илебездә барган зур үзгәрешләр чорында халык депутатына җиңел түгел. Без ышанабыз, ул кешеләрнең бүгенге тормышын җиңеләйтү, киләчәк бәхетле итү өчен гадел көрәшчә булыр. Аңа депутатлык вазифасында да, эшендә һәм шәхси тормышында да уңышлар, бәхет телисе килә.

Н. СМЕРНОВА.

Норлат шәһәре.

Сугыш һәм хезмәт ветераны.

ток больницасына, район үзәгенә озатырга тырышалар.

Транспорт белән һәрчак та җайлы килеп чыкмый, — ди Рәис Әминович, кайбер вакыйгаларны күздә тотып. — Хәер, яңа колхоз рәисе белән бу хакта үземнән дә сүз кузгатканым булмады эле, мәсьәләне тиешенчә җайга саласы бар.

Фома фельдшерлык-акушерлык пунктын җиһазлар белән начар тәэмин ителгән дип әйтеп булмас иде. Биредә укол кадау өчен аерым процедура, теш алу кабинетлары, стерилизацияләү өчен шкаф һәм башкалар бар. Тик менә УВЧ, кварц аппаратларыгына искәргән. Ә килеп чыккан проблемаларны, күбесенчә үзләре хәл итәргә тырышалар.

Кадыйровлар турында сөйләгәндә тагын бер кешене искә алмыйча булмый. Ул санитар Миннегөл Мотыйгулловна Мирзажанова. Медпункттагы бөтен төр чисталык та аның тырыш хезмәтенә бәйле.

Өч кешелек кечкенә генә бу коллектив 1985 елда республика буенча үткәрелгән «Республикадагы иң әйбәт дөвалау-профилактикаләү учреждениесе» смотр-конкурсында III нче урынны алган икән, димәк аның мактанлыгы бар. Терәге һаман да шулай ышанычлы булсын иде авыруларның.

Г. РӘХИМОВА.

Ике хатка бер җавап

Алдreeвкa авылында Данилова, Абрамова, Сменовa һәм тагын 15 кешә авыл Советы аша хезмәтләүләре конторасына килограммын 1 сум 20 тиен суган сатулары турында язалар.

«Кайбер хужалыклар тонна һәм аннан да зур тыграк суган тапшырдылар. Алдreeвкa авыл Советы башкарма комитет суган сатучыларга шик һәм башка дефицит варлар бирергә вәгдә тә. Шул ук вакытта К. бышев өлкәсеннән килограммын 2 сум тиенгә җыйдылар суганы. Билгеле, күп хужалыклар суган кыйммәт бөягә куйышыларга саттылар, ә алмашка дефицит то алырбыз дип өметлән. Тик өметөбез акланмы?» — дип язалар редакциягә.

Ә менә Салдакайлынын килгән икенче Анда О. Гатина, М. сыпова, С. Гайнуллин, Р. Хәмидуллина: «Газлардан укып, телевидан карап 20 килограм суган тапшыручыга машка 1 килограмм кәр комы бирелүен икән идея. Безнең һәрсыбыз 600—700 килограм суган тапшырды. Ә шикәр комы күрү Бөрәңгә тапшырган шунда ук алмашка ш алдылар. Хәлне ачы өчен сезгә мөрәҗә итәргә булдык», — диләр алар.

Редакция хатла икесен дә тикшереп җибү өчен райпо ид рәисе Г. Х. САДЫЙҗа юллаган иде. Тү аның җавабын ките

«Суган хәзерләрны Татпотребсоюз тонна шикәр комы бирде. Ә безнең хезмәтләү конторасы 2377 суган сатып алды. Иракта тапшырылган килограм суганга грамм шикәр комы килә. Әлегә хал тапшыручыларның сын да канәгатьләнмөмкинлек бирми.

Татпотребсоюз ө шикәр комы бүлеп барлык суган тапшыларның да ихтыяжына ыогатлөндереләчк елгән җавапта.

♦ **Авил хужалыгы техникасын ремонтлау бара**

Кабаланмыйча ашыгырга

Владимир Николаевич Угамзаров (рәсемдә) — «Заря» колхозының киң профилле механизаторларыннан берсе. Аның карамагында КПС-4тә, бульдозер да бар. Җәй көннөрөндә ул комбайнга

утыра, ашык жыя. Һәр эшендә Владимир тырышлык һәм осталык күрсәтә, үзен намуслы эшчегә итеп таныта. Хәзер исә ул токарь хезмәтен башкара, биредә дә ул — алыштыргысыз оста.

● **Кызыксынучылар өчен Предпринимательләр бармы бездә?**

Әйе, бар алар. Районыбызда барлыгы сигез кече предприятие исәпләнә. Дөрес, предприятие дигәчтә, күбесенең эле үз биналары да юк. Чөнки оешуларына да бит айлап кына вакыт узды эле.

Киекле авылында карабодай ярмасы ярдыру буенча ачылган «Башак» кече предприятиесе турында без язган идек инде. Хәзерге вакытта да ул эшчәнлеген дәвам итә. Тагын бер предприятие барлыкка килде биредә. Ул «Тегермән» предприятиесе. Аның директоры гәфис Нургатин халыкка пәм колхозларга бөртектәшкәртү белән шөгылләнәчәк. Шулай ук элеккеге спиртзаводта да — ул хәзер «Норлат» кече предприятиесе, авыл хужалыгы продуктылары эшкәртеләчәк.

Төзү эшләре белән шөгылләнәчәк тагын ике предприятие бар. Алар — «Төзүче» һәм МДК «Төзүче»нең учредительләре. Төмөн өлкәсеннән Альянс хужалык исәбендәге про-

изводство берләшмәсе һәм Октябрь район хужалык кара төзелеш берләшмәсе. Алар типовой паркет, идән рейкалары, агачтан эйберләр ясаячаклар. Ә МДК — йортлар салучы миникомпинат.

«Гарантия» арадаш сәтү-алу эшчәнлегә белән мәшгуль. «Оста» — проектлаштыру, архитектура, дизайн, «Гепос» электр җайланмаларын, автоматиналарны, фатирларны ремонтлау һәм арадашчылык эшчәнлеген үз эченә алалар.

Соңгысы «Бентокам» предприятиесе — чикләнгән җаваплылык белән эшләүче җәмгыять. Аның учредительләре КамАЗ акционерлык җәмгыяте һәм элекке Октябрь район Советы башкарма комитеты. Исеменнән үк күренгәнчә предприятие бентонит балчыклар чыгару, бентопокрышкалар һәм башка халыкта киң кулланыла торган товарлар җитештерү, коммерция эшчәнлегә белән шөгылләнәчәк.

Укыдыгызмы әле...

Төркмәнстан чит илгә саткан келәмнәре, газ, мамык һәм башка товарлар, чимал сатудан кергән акчаны (валютаны) бөтенесен үзгәлтә калдырачак. — Республиканың триллион ике йөз миллиард кубометр газын үзгәлтә алды. Өзгәлтә валюта түгел, хатта чыгымнарны каплаулык акча да бир-

мәделәр, — ди республика премьер-министрының беренче урынбасары А. Чарыев. — Бөтен нәрсә бушка диярлек озатылды. Әгәр дә боларны без үзгәлтә турыдан-туры чит илгә саткан булсак, республикага йөз миллиард доллардан да күбрәк табыш кергән булыр иде.

Авил хужалыгы техникасын 1992 ел язгы кыр эшләренә әзерләү буенча район штабының авыл эшчәннәренә мөрәҗәгать белән чыгуларына айдан артык вакыт үтте. Күпкөнә хужалыклар бу мөрәҗәгәтне үзләренә кагылышлы итеп кабул ителәр, ремонт звенолары оештырдылар, ремонтны үзгәлтәтәндә һәм сыйфатлы итеп үткәру буенча кирәкле чараларны күрдөләр. Соңгысы — аерым авыл хужалыгы машиналарын әзерләү срокларын билгеләделәр, сроклардан һәм ремонт сыйфатыннан чыгып аның бәяләрен механизаторларга җиткерделәр, алар белән мөмкинлекләренә барладылар һәм бу үзгәртәтүгә йогынтысын ясады. Синдряков исемдәге, «1 нче Май», «Кондырча», «Россия», XXI партсъезд исемдәге, «Татарстан», «Заря» колхозларында, «Төрнәс», «Рассвет» совхозларында бүген тырмалар, культиваторлар, таккычлар, бөртектәшкәртү агрегатлары, катокларны ремонтлау инде төгәлләнде килә. «Төрнәс» совхозында тулы күләмдә бөртектәшкәртү комбайннары һәм башка катлаулы техниканы ремонтлау бара. Ә

бит бу хужалыкларда да запас частьләр белән тәэмин итүдә кыенлыклар юк түгел. Шулай да механизаторлар һәм инженер-техник работниклар үз эшләреннән иртәгәгә көн өчен җаваплылыкны төшерергә ашыкмыйлар, булган резервларны эшкәртәтә, техниканы сыйфатлы ремонт үткәргә тырышалар. Биредә, әлбәттә, белгечләргә тешләрәк һәм эзләнүчәрәк булырга туры килә, алар җитешмәгән запас частьләренә чыттан табыштыралар, гәмәлдән чыккан машиналар детальләрен файдаланалар, кайбер нәрсәләренә үз мастерскойлары яки ремонт-техник предприятия мастерскойлары шартларында яңарталар. Бары шундый җаваплы мөнәсәбәт булганда гына авыл хужалыгы машиналарын саклау, аларны тиешенчә файдалану мөмкин. Ә бу хәзерге шартларда бик мөһим, чөнки соңгы ике елда аларга бөя бермә-бер күтәрелде, машиналарны сатып алу да кыенлашты (чөнки аларны җитештерү дә кимеде).

Гәмәлдәге машиналар исә, бигрәк тә үзгәртәтүгә, искерәләр, үзләренә җитдә ремонт кирәклеккә әлдәндә сиздереп торалар. Шуңа да карамастан, кайбер хужалыкларда техникага саксыз караш дөвам итә, учет системасын бозу очрақлары күзәтелә. Намусы, җаваплылык хисе булган хужа, белгеч үз кул астында эшләүчеләрдән иң элек техникага хужаларча караш таләп итәргә тиеш. Бу — кырдан техниканы кайтару, аны тиешенчә саклау, кую, кирәк булган очракта авыл хужалыгы техникасын, теге яки бу үзелны ремонт-техник предприятиягә ремонтка тапшыру, бөртектәшкәртү комбайннары һәм башка үзгәртәтү машиналарының аккумулятор батареяларын ремтехпредприятиенә махсус җитәзләндерелгән цехына саклауга бирү, техниканы деффектлау, аны ремонтлау өчен кирәкле запас частьләрен ачыклау, һичшиксез үзгәртәтүдә башкарылырга тиешле кичектергесез эшләр.

Хәзерге вакытта район хужалыкларында барлык төр тракторларга ремонт та дөвам итә. Биредә төп бурыч шуннан гыйбарәт: ягулык-майлау материалларын, запас частьләренә экономияләү һәм саклау максатыннан, чылбырлы тракторларны файдаланмаса, кыр эшләренә кадәр аларны ремонтлап әзерлек сызыгына куюрга кирәк. Хужалык мөнәсәбәтләренә энергия күәтләнә һәм көпчәккә тракторларны куллану зарур. Машина-трактор паркында бүген эшнә оештыру, техникага сыйфатлы ремонт үткәру язгы кыр эшләрен уңышлы башкаруда төп алшарт булыр тора. Ә бу исә — икмәк, уңышның нигезе. Шуңа да бүген бөтен игътибарны техника паркларында эшнә тиз һәм сыйфатлы оештыруга юнәлтәргә кирәк. Яз озаң көттерми, ашыгырга кирәк, кабаламыйча ашыгырга.

М. ЗЭЙНУЛЛИН,
Авил хужалыгы һәм азыктөлек идарәсенә механикалаштыру бүлегә начальнигы.

Вакытында төгәлләнер

Көзгә кыр эшләре артта калды, механизаторлар техника ремонтлауға керештеләр. Әнә Фәрит Гайнуллин һәм Михаил Ивашкинның арена звенолары членнары 9 ашык урып-җыю комбайнын, 9 чөчкечне, 4 культиваторны ремонтлап әзерлек сызыгына куйдылар. Хәзер алар культиваторлар, катоклар, тырмалар ремонтлайлар. Техниканың төп өлешә кышкы саклауға куелган инде.

Терлекчеләр Владимир Тихонович Мурзин, аның ярдәмчесе Госман Садреевич Камалов, Әхәт Гәреевич Моратов, Илья Нурвахитович Сафиуллин, Валерий Ильич Таймуллин, Мансур Абдулович Насыбуллин, яш механикаторлар Анатолий Булатов, Владимир Ефремов яңа уңышка ныклы нигез салуда, көчләрән кызганмыйлар. Чөнки алар уңышка нигез бүген салынуын, аның техниканы кыр эшләренә ничек хәзерләүгә бәйлә булуын яхшы аңлайлар.

График буенча механизаторлар техникага ремонтны 1992 елның 1 январена төгәлләргә тиешләр. Ремонтчыларның эшнә билгеләнгән вакытка төгәлләчәкләренә шик юк. Әлегә механизаторлар колхозчыларга өй салу өчен ағач материаллары хәзерләүдә эшлиләр.

Т. ДЕРВЫШЕВ,
Хафизов исемдәге колхоз,

Соңгы 2—3 елда безнең колхозда хезмәт кешесенә игътибар, кайгырту, аның башкарган эшенә ихтирам артты. Мин үзем җәен чөгәндәр үстерәм, кышын-язын төрле хужалык эшләрен башкарам. Тормыш иптәшем колхозда гомерлек механизатор. Һәр икебезнең хезмәт стажлары 40 ар елга җитте. Пенсиягә чыгарга да күп калмады. Бездәй — гомере буге колхозда хезмәт куйган кешеләргә игътибар артуына сөенәм мин. Мәнә быел 40 кеше Түбән Кама шәһәренә саламәтлекләребезне тикшертү һәм дөвалану алу өчен барып кайтты. Бу хакта колхоз җитөкчәбез кайгырткан булып чыкты: ул Түбән Камаңың заманча җиһазлары булган

КҮЗ ГЕНӘ ТИМӘСЕН

поликлиникасы белән махсус килешү төзөгән икән. Тормыш иптәшем путевка буенча Норлатта ял итте, бик канәгать булды.

Колхоз өй салырга теләүчеләргә дәүләт бөяләре белән кирпечен бирә, такта ярдыру, транспортта файдалану бушлай эшләнә.

Урак чоры яңгырлы булуга да карамастан, яхшы итеп киптерелгән, бик әйбәт бодай бирделәр. Терлекләребез өчен печән, салам да мул бирелде. (Югытса, колхоз кырлары шул ук бит, жире артмады!). Бирелгән саламны трактор белән китереп капка төбенә бушатып кителәр хәтта.

Шәхси хужалыклар өчен үрдәк бөбкәсе, чебештә кайтардылар, аларны үстерүгә катнаш азыгын да биреп торалар. Эшлә генә!

Элек киткән гаиләләргә хәзер кирәкдән колхозга кайта башладылар. Бездә халык эшчән бит. Колхоз идарәсе ягынан шундый игътибар күргәч, күңелләребез киттерәк тә күтәрелеп китте. Яхшылыкка яхшылык белән җавап бирәсе килә, ләбаса. Ә бу матур үзгәртәтүгә күз генә тимәсен. Без бик шат ана.

Н. ГАЙНЕТДИНОВА,
«Комбайн» колхозы колхозчысы.

Яңа автокран

Ивановның «Автокран» заводы конвейерыннан яңа «КС-3574» (рәсемдә) краны чыкты. Аның йөк күтәрүчәнлегә 14 тонна. Ул күәтләр «Урал» автомобиле шассиенә урнаштырылган. Бу аны авыл җирләрендә киң кулланырга мөмкинлән бирә. 1992 ел башында беренчә партия шундый краннар кулланучыларга озатылачак.

ТАСС фотохроникасы.

ИШЕТМӘСЭН ИШЕТ
Полковник У. Вәрклей кызы Маллисент Вәрклей атасы үлгәннән соң 1872

елда туа һәм кияүгә чыкканчы пенсия алып тору хокукына ия була. Ул шулай кияүгә чыкмыйча, үзенең гомеренең 97 ел һәм 3 ае өчен пенсия алып, 1969 елда үлә.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

ШИМБӘ
30 НОЯБРЬ

КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.10 Сарман балалар бакчасында.
17.25 Очрашулар. А.Хәйруллина.
18.05 «Уятмакчы булсаң халык күңелләрен». Телевизион конкурс.
18.15 Яшь башкаручылар концерты.
19.00 Татарстан.
19.30 Әлли-бәлли-бәү.
19.40 ТССР Югары Советы сессиясендә.

I ПРОГРАММА

6.30 Ритмлы гимнастика.
7.00 Мультфильмнар.
7.30 Эшлекле кешенең шимбә иртәсе.
8.30 ТЯХ.
8.45 «Хезмәттәшлек» видеоканалы.
10.00 Безнең бакча.
10.30 Иртәнге күңел ачу программасы.
11.00 Режиссер С. Колосов фильмнары. «Анна Фирлингның юллары».
13.15 Карьера. Менеджерлар конкурсы. 3 нче тур.
14.30 Музыкаль кiosk.
15.00 ТЯХ.
15.15 «Пи» билгесе астында.
16.10 Тхэквандо һәм хатын-кызлар.
16.20 Мультфильм: «Могҗизалы урман».
17.50 «Гаҗәеп шәһре

Москов». 6 нчы фильм.
18.25 Фигуралы шуу.
19.25 Мультфильм: «Балжорты Майя».

19.50 Нәфис фильм премьерасы: «Наты адам».
21.00 Информацион программа.

21.35 Зәңгәр конверт.
22.35 Теннис.
23.35 Телевизион яңалыклар хезмәте.
23.50 Европа плюс...
00.50 Нәфис фильм: «Барыгызга да рәхмәт...»

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.15 «Ревью-Кавказ».
9.00 Мультфильм.
10.00 Документаль фильм.
10.50 «Орнамент» ансамбле концерты.
11.00 «Плюс үнбер» видеоканалы.
13.00 «Мәскәү—Бостон» телекүпере.
14.15 «Капитал».
14.45 «Виктор Ворошильский».
15.05 «Котнар һәм сакла».
15.55 «Сүз сорыйм».
16.10 «Төш юрау».
20.20 «Тыныч йокы, нәниләр».
20.35 «Санкт-Петербург балеты». 2 нче кисәк.
21.35 Коррупция.
22.05 «Тверскаядагы юбилей».
22.55 Реклама.

23.00 Хәбәрләр.
23.20 «Иртәгәге астрологик күрәзә».
23.25 Эстрада программасы.

ЯКШӘМБЕ

I ДЕКАБРЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.05 Нәфис фильм: «Вәсвәсә».
18.55 «Кич Иделдә» киножурналы.
19.15 Театр сәхифәләре. Ш. Сарымсаков. 2 нче тапшыру.

19.45 Әлли-бәлли-бәү.
20.05 В. Ганиева җырлый.

I ПРОГРАММА

8.00 Спорт һәркем өчен.
8.30 ТЯХ.
8.45 «Спортлото» тиражы.
9.00 Мәхәббәт аңлату.
9.15 Иртән-иртүк.
10.00 Ватанга хезмәттә.
10.40 Иртәнге йолдыз.
11.45 Сәяхәтчеләр клубы.
12.45 Экологик хроника
13.00 Авыл сәгатә.
14.00 Җир—безнең уртак йортыбыз.
14.05 Сәламәтлек.
15.00 ТЯХ.
15.15 Туры эфирда эңгәмәләр.
16.00 Марафон-15.
17.00 Халыкара папорама.
17.45 Тавышлар күп—дөнья бер генә.
17.50 Уолт Дисней күр-

сәтә.
18.40 Нәфис фильм: «Сьерра Мадре хезинәсе».
21.00 Информацион программа.
21.35 Футбол күзәтү.
22.05 Аншлаг, аншлаг.
23.25 ТЯХ.
23.40 Музыка СПИДга каршы.
01.10 Теннис. Дэвис кубогы.
01.50 «Безнең паровоз алга оча...»

II ПРОГРАММА

8.00 «Күнегүгә бас!».
8.15 Балалар программасы.
9.15 «Концерт риваятьләре».
10.15 Г. К. Жуковның тууына 95 ел тулуга багышланган тапшыру.
11.15 «Мин һәм башкалар».
12.30 «Ставрополье җире җиңелме?»
13.00 Ж. Сименон. «Куен дөфтәрендәге җиде төр».
14.40 «Изге һәм мәңгелек».
14.55 «Тарих фонындагы этюд».
15.25 «М. Цветаева».
22.20 «К-2» төкдәм итә...
22.55 Реклама.
23.00 «Хәбәрләр».
23.20 «Иртәгәге астрологик күрәзә».
23.25 «Республика казанышы». З. Шарко.

«НОРЛАТ СӘУДӘ ЙОРТЫ» ФИРМАСЫ

СЕЗГӘ ТЕЛӘСӘ НИНДИ ИСЕМДӘГЕ ТОВАРНЫ САТАРГА ҺӘМ САТЫП АЛЫРГА ТӨКЪДИМ ИТӘ.

ШАЛТЫРАТЫГЫЗ ҺӘМ БЕЗГӘ КИЛЕГЕЗ, ЧЫННАН ДА БЕЗ СЕЗГӘ НИНДИ ТОВАР КИРӘКСӘ ШУНЫ САТЫП АЛА ҺӘМ СЕЗНЕҢ ТЕЛӘСӘ НИНДИ ӘЙБЕРЕГЕЗНЕ САТА АЛУЫБЫЗГА ИНАНЫРСЫЗ.

Безнең адрес: Совет урамы, 117
Телефоннар: 2-14-69, 2-15-96.

ЯҢАЛЫКЛАР

ТЫЛСЫМЛЫ

Пешу—кочоткыч авыррак сәламәтләнә. Алар нәрсә. Ел саен илебездә миллионлаган кеше бу жәфадан интегә. Статистика нәтиҗәләренә караганда, пешу очраклары күбәйгәннән-күбәя бара. Казан химия-технология институтында анолит һәм католит дигән яңа препаратлар уйлап тапканнар. Аларны пешүнә дөвалау өчен бик нәтиҗәле фәйдәләна башлаганнар. Анолит һәм католитның гаҗәеп мөмкинлекләре турында СССР Фәннәр Академиясенең член-корреспонденты, профессор П. Кирпичников сөйлә:

—Анолитның ялкынсынуны тиз арада туктатуы, ә католитның төзәлү процессын тизләтүе билгеле булды. Әкияттәге кебек: башта «үле» суны, аннары «тере» суны бөркеп җибәрүең була, жәрәхәт төзәлә дә башлый. Гадәттәге антисептиклар белән дөвалауга караганда, болар белән дөваландан кеше берничә көн алданрак сәламәтләнә. Алар белән бронхит һәм озакка сузылган пневмонияне дөвалау да уңай нәтиҗәләр бирә.

—«Тылсымлы су» кеше генә хезмәт итәчөкме?

—Юк. Бу препаратлар, мәсәлән, терлек абзарларын йогышсызландыру өчен дә кулланыла. Шунның өстенә алар ярдәмдә мал-туарны, кошкортны исән-имин саклап калу һәм аларның продукт бирүчәнлеген арттыру өлкәсендә дә тикшерүләр алып барыла. Бозаулар, дуңгыз балалары, безнең препаратларны кушып ясаган сыекчаны эчкәннән соң, тизрәк үсәләр. Безнең бу суыбыз силос, бәрәңге, яшелчә консервлаганда, йомырканы сальмонеллездан арындыру өчен дә кулланыла.

Т. ПЕТРОВА.

(«Шәһри Казан» газетасыннан).

Пенсия алырга— күрше авылга

Хәзерге кыен чорда сугыш һәм хезмәт ветераннарына аеруча авыр туры килә. Алар сәгатьләр буенча продуктка һәм башка кирәк-ярак товарларга чират торалар. Болары көндәлек мөшәккәтләр. Ә менә гомере буена эшләп алган пенсия артыннан икенче авылга йөрүе үзе аяныч.

Кемнәр инде алар димөгез. Алар Ерепкино авылы пенсионерлары. Элек, Данил Ухванов хат ташучы булып эшләгәндә, картлар, карчыклар пенсия акчасын кул куеп өйләрендә генә алалар иде. Хат ташучы вафат булгач, 1990 елдан башлап Ерепкино картлары авыр хәлдә калдылар:

пенсия алу өчен күрше Аксумла авылына жәяүләп йөреләр. Ә бит бер барып кына акчасын да алып булмый, берничә кат барырга да туры килә. Ерепкино авылы аша узучы автобус картларны бик сирәк кенә утыртып китә.

Көзге пычракларда, кышкы буранлы салкын көннәрдә карт кешеләргә, бигрәк тә чирлеләргә ике авыл арасын (5 километр юлны) үтүе җиңел түгел, билгеле.

Ерепкино авылы пенсионерлары кайчанга кадәр шулай иза чигәрләр, аларның үтенеченә район әлемтә узелы җитәкчеләре нинди җавап бирерләр икән?

И. ЕРЕПОВ.

Күңелле тамаша.

С. Майстер фотосы.

Ярдәм көтәбез

ракта да машина вакытында килеп җитүдә ни файда, төзек булмагач, ул безгә берни ярдәм итә алмады.

Ә иң аянычы—ул бүгенге көнгә кадәр көйләнмәгән хәлдә. Сентябрьдә фаҗига безнең гаиләгә килсә, иртәгә ул башкаларга килмәс дип кем әйтә ала?! Ут сүндерү өчен

махсус билгеләнгән машинаны башка хужалык эшләрендә кулланып ватып аттылар, көйләп, эзәрләр кую турында уйлаучы да юк. Димәк, килчөктә дә башына төшкән кеше бөла белән бер ялгызы калачак. Ә ягадан, Норлаттан ярдәм килгәнче, саклар өйбәр дә калмаячак, янып бетчөк.

Без, Чулпан авылы кешеләре, мондый битарафлыкны җинаять дип саныйбыз һәм хужалык җитәкчеләренә бу мәсьәләгә йөз белән борылуларын телибез. Ә газетабыз моңа ярдәм итәр дип ышанабыз.

Г. МОСТАФИН.

Чулпан авылы.

29 сентябрьдә Чулпан авылында безнең хужалыкта янгын чыкты. Андый хәлләр булгалап торганга, бәлки бу очрак турында аерым тукталып торунның кирәге дә юктыр. Тик безнең әйтсә килгәнәбез—авылның ут сүндерүгә көйләнгән машинасы булмавы. Дөресергә, машинасы бар, ләкин аның насосы эшләми. Алда китерелгән оч-

Учредитель: калык депутатларының Октябрь район Советы.
Газетада язмалары басылган авторларның фикерләре бу әле редакция фикере дигән сүз түгел.

РЕДАКЦИЯНЕН АДРЕСЫ: 423000, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19.
ТЕЛЕФОННАР: мөхәррир—2-12-14, 2-22-81, мөхәррир урынбасары—2-10-44, рус теленә һәм чуваш теленә тәрҗемә буенча мөхәррир урынбасарлары—2-15-63, социаль-экономика бүлегенә—2-22-51, җаваплы секретарь—2-14-16, хатлар бүлегенә һәм бухгалтерия—2-18-67.

Газетаны Фидания ХӘЙРЕТДИНОВА җыйды. Римма ГАНИЕВА верстка ясады. Клара БОБКОВА басты. Корректор Зөлфия ВӘЛИЕВА.

ТССР информация һәм матбугат

«Дуслык» газетасы атнасы ишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә. Министрлыкның Норлат-Октябрь типографиясе.

Күләме—1 басма табақ.

Заказ 143, Тираж 3413.